

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Neprijatni mirisi u operativnoj sali
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	16.12.2019. godine, 17:00 UTC, ATCU I
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	Podnosilac izvještaja je naveo: "Smrad ili dim u operativnoj sali je nepodnosljiv toliko da je mene i jos par kolega zaboljela glava. Nakon svih promjena na klimi i ventilaciji ponovo smrad koji je nepodnosljiv."
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovedena je istraga ovog događaja. Zaključci ove istrage: -Analizom predmetnog događaja nije utvrđeno da su narušene propisane margine sigurnosti zračne plovidbe; -Na nivou BiH, entiteta, ne postoje zakonski i podzakonski dokumenti koji definišu kvalitet zraka u radnim prostorijama; - Za potrebe periodičnog mjerenja kvaliteta zraka u ATCU I koristi se uređaj AIR QUALITY MONITOR RECORDER; - Mjerenja kvaliteta zraka (u skladu sa mogućnostima uređaja) ukazuju da je kvalitet zraka na dan 16.12.2019. godine bio prihvatljiv, u skladu s tehničkim uputstvom uređaja; -BHANSA nije uspostavila vlastiti standard kvaliteta zraka u radnom okruženju; - BHANSA ne posjeduje interne standarde koji se odnose na propisanu temperaturu, vlažnost zraka, osvjetljenje i sl., a koji su od značaja za neometano pružanje usluga u zračnoj plovidbi; - Izvšen je servis pripremne jedinice (predsekcija) za poboljšanje kvalitete zraka na dan 23.12.2019; - Nova klima komora je stavljena u upotrebu 29.11. 2019. godine; - Izvršena je nabavka filtera za operativno tehničke uređaje, uključujući i staru klima komoru; - Održan je radni sastanak sa profesorima Mašinskog fakulteta u Sarajevu sa ciljem unapređenja kvaliteta zraka na lokaciji ATCU I. 2. Stručno lice SMD-a je izvršilo analizu ovog događaja.
---	---

Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	<p>4D prema ICAO metodologiji</p> <p>U ovom konkretnom slučaju nije došlo do ugrožavanja bezbjednosti letenja (Safety) ali su prouzrokovane smetnje kod kontrolora letenja, a što se frekvencije tiče, povremeno se dešava.</p>
Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	<p>Definisati interne standarde BHANSA-e koji se odnose na propisanu temperaturu, osvjetljenje, kvalitet i vlažnost vazduha i sl., a koji su od značaja za neometano pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi, uzimajući u obzir nacionalne/entitetske propise ili druge raspoložive preporuke.</p> <p>U cilju zadržavanja garancija na novu klima komoru u ATCU I, planirati usluge servisiranja klima komore od strane ovlaštenih serviseri za vrijeme trajanja garantnog roka (3 x godišnje) u Godišnjem planu nabavki za 2020. godinu, te provesti istu nakon usvajanja plana.</p> <p>Utvrđiti potrebu za organizacijom sastanka sa predstavnicima firme, iz čijeg dimnjaka je više puta opažen crni gusti dim neprijatnog mirisa.</p>
Prijedlog drugih mjera:	
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	